

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

PENTRU
TREBUINTIELE POPORULUI ROMANU.

Ese in fia-care luna câte una carte. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu intregu e 1 fl. v. a., pentru Romani'a 3 franci — lei noi.

PREOTULU ROMANU.

Diariu besercescu, scolas-ticu si literariu.

Ese n fia-care luna odata in numeri de câte $2\frac{1}{4}$ còla. Pretiulu pre unu anu e 4 fl. Prenumerantii primescu cá premiu de totu gratis portretulu Metropolitului rom. *Dr. Joanu Vancea de Butés'a.*

AMICULU FAMILIEI.

Diariu socialu, beletristicu si literariu.

Ese n 1/13 si 15/27 a fiaca-rei lune. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 5 fl. Prenumerantii primescu cá premia de totu gratis portretele Majestatiloru lor *Regele si Regni'a Romaniei.*

Proprietariu, Editoru si Redactoru resp.:

Pop'a NICULAE F. NEGRUTIU.

Abonantii la tóte aceste trei diuarie primescu cá premiu desebitu 4 portrete frumóse de totu gratis si afara de ace'a multíme de opuri cu pretulu diumetate.

 A se adresá la: *Cancelari'a "NEGRUTIU" in Gherl'a (Sz.-ujvár.)*

GHERL'A

JMPRIMARI'A „AUROR'A“ P. A. JODORANU

1882.

 La Cartea urmatória se va alaturá portretulu lui **AVRAMU JANCU.**

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

Descépta-te Romane!

CARTEA VII.

JULIU.

AN. VII. 1882.

M i r ' a.

I.

*Fruñdi'a 'ngalbinesce, vaile palescu,
Paserile 'n selbe*) numai ciripescu;
Lunc'a ce de turme dalbe traluceá
Si de mii de doine magicu resuná —
Singura-i, tacuta, cá si-unu vechiu mormentu
Pentru care 'n lume nimeni nu mai suntu.
Numai ventu 'n trestii sufla candu si candu
Si doiose siopte s'audu linu gemendu.
Astu-feliu erá lumea, lumea chiar' jelea
Candu frumós'a Mira la parinti dîcea:
Voi mi-ati datu vietî'a, eu vè lasu betrani,
Si cu-a mele bracie vai! s'ajutu straini!
De catu alu meu sufletu la paganu se-lu dau
Ah! mai bine ins'ami dîlele-o se-mi iau.
O! nu, du-te fica, — parintii i-au dîsu,
Deca 'n cartea vietii astu-feliu ne-a fostu scrisu;
Du-te si cersiesce in pamentu strainu
De catu se fii sclava negrului paganu,
De catu alu teu sufletu si alu nostru nume
Se-lu têrasca 'n tina, se-lu omora 'n lume!
Éra Mir'a dîce lacremandu amaru:
Mormentu mare faceti colo lâng'-altaru,
Si pe cruce-i puneti verde bradisioru,*

*) Paduri.

Ér' in versu legati-i acestu giolgiu usioru,
Ér' in elu anelulu, ce la 'ncredintiatu
Mirele in degetu mi l'a asiediatu.
Si candu va se vina scumpu Sandrinu alu meu
Se juramu in faci'a unui Domnedieu,
Luati-lu si-lu duceti l'acelu naltu mormentu
Si-aratati cum Mir'a jace in pamentu;
Si de nu va crede, giolgiulu deslegati,
Luati din elu anelulu si i-lu aretati,
Astu-feliu dîcîndu Mir'a, tristii ei parinti
O sarutu si versa lacrime fierbinti,
Si totu cauta 'n urma-i cum ea se ducea
Pana ce de dealuri nu o mai vedea.
Astu-feliu merge Mira si 'n Carpati intrandu
Ambla patru dîle trista ratacindu.
In a cincea nuori cerulu investmentu,
Diu'a se 'nopteză si-unu selbaticu ventu
Smulge stanci si arbori, arbori mari si stanci
Si le-arunca tote josu prin vai adanci;
Si cum lav'a curge din turbatu vulcanu
Innecandu vai, campuri, in alu seu noianu:
Astu-feliu versa neu'a nuorii spulberati
Si infunda tote caile 'n Carpati.
Sub unu coltiu de stanca Mir'a amortîndu
Capulu 'si inclina mórtea asceptîndu;
Dar' din intemplantare séu astu-feliu a vrutu
Celu ce-a duratu ceriulu, lumea a facutu,
Sub aceeași stanca unu betranu vení
De furtun'a négra vrendu a se scutí.
Vede-ací pe Mir'a ce pareá dormindu,
Câ-ci ea 'namortîse; la ea merge blandu,
Si vediendu frumseti'a-i nevrendu a strigatu:
Astu-feliu de fîntia 'n lume n'am aflatu,
Ea fora 'ndoiela nu-i dîn moritori
Fora vr'un'a dintre dînele sorori.
Astu-feliu stá betranulu si cautá 'nuimitu
Nesciindu se mérga cum a fostu venitu

Séu se sté se veda cum s'a deslegá.
Candu asia betranulu stá si cumpaniá,
Mir'a 'ncepe a geme sí-a grái confusu:
Mama... tata... Sandre... n'am moritu... s'a dusu?
Nu respunde mosiulu, é! aici suntu eu, —
Redicându-o 'n bratia, — éta fetulu méu,
Scola-te te uita! — Dar' Mira tacea,
N'audiá nimica; candu si candu gemea.
Astu-feliu mosiu 'n bratia pleca cu ea 'ncetu
Si 'n colib'-o duce intr'unu desu bradetu;
Si acè o pune p'asternutu muschiosu
Ér' d'asupr'a blan'a ursului pletosu.
Si 'n apropiare spudi'a desvalindu
Unu focu mare-aprinde, apoi s'à veghiandu.
Ventulu se 'mblandiesce, stelele lucescu,...
Si-apoi diori frumose, cum diorescu in raiu,
Deschidendu eterulu se reversu pe plaiu.
Si candu santulu sore depre 'nalte stanci
De trei ori lumina vaile adanci,
O doiosa radia se resfrange lina
Si colib'a intrega magicu o lumina.
Dar' betranulu inca somnulu alungandu
Siedea langa Mir'a nemiscatu veghiandu.
De doios'a radia ochii luminati
Mir'a si-i deschide linu si lacremati.
Si cautandu in giuru-i dice: unde suntu...
Ah!... (si éراسي cauta)... eu nu-su in mormentu;
Si vediendu betranulu, se redica linu;
Cine esti? eu unde-su? dice Mir'a linu.
Taci, betranulu dice, nu te spariá,
Omu suntu cá si tine si de sortea ta.
Aici esti in munte unde-ai ratacitu;
Te-am aflatu mai morta te-am adapostitu,
Dara mai 'nainté dea-ne-impartasi
Patimile nóstre, viéti'a de-a ne scí,
Trebue copila ca se prindi poteri
Si se 'nvingi in sinu-ti grelele-ti doreri.

*Si diacndu betranulu scote din frundiariu
Faguru albu de miere dulce cá nectaru,
Éra dintre lespedi turta rumeiora,
Si 'ntindiendui, dice, prinde fetisiora;
Dincoci apa rece de-unde numai beu
Fora numai vulturi si din omeni eu.
Ér' pan' gusti tioiu spune sortea-mi grea si-amara
De ce pre totu natulu ¹⁾ d-dieu se féra²⁾.*

(Vá urmá.)

Istori'a suferintiei.

(*Novela Alegorica.* *)

Suferinti'a erá o copila gingasia si frumósa, cu peru negru, care margineá o facia alba cá cér'a. Buzele ei subtiri erau mai tot-deauna inchise, ochii negri erau tristi ca de mórte, in câtu nimeni nu'i poté privi, fara ca se planga. Serman'a copila nu erá nicairi acasa, si umblá fara repausu dintr'unu locu in altulu. Candu intrá in colib'a seracului, candu in palatulu bogatului; erá asiá de tacuta si de trista, in câtu nime nu se poté opri de-a-o primí in cas'a s'a. Dér' ce minune!? La cine se uitá aceluia 'i se intemplá o mare nenorocire.

Unulu pierdea uniculu seu copilu, altulu onórea si averea s'a, alu treilea erá fara vina prigonitu de dujmani. Altui'a i se nimeriau toti copii rei si-'lu faceau caruntu inaintea vremei. Séu se nascea vrajba intre soci, séu vre unulu din familie cadea la patu si nu se mai sculá cu anii. Omenii se intrebáu: de unde le venea ataf'a urgie; nu sciau, cá ei insusi deschisera usi'a palidei si tacutei suferintie, insii o chemasera la més'a loru. Adesea biat'a copila facea de dóue ori acelasi drumu si astfelu aflá, ce triste daruri respandise. Atunci se ferea vreme indelungata de a numai intrá in ace'si casa. Inse pe unii omeni se deprinsese a-i iubi si murea de dorulu loru si nici cá luá totudeauna séma, déca ii cer-

¹⁾ nacutulu — omulu. ²⁾ ferésca.

*) Scrisa in limb'a nemtiésca prin Regin'a Romaniei si tradusa pe limb'a romanésca prin Titu Maiorescu.

cetá pré desu. Dér' atunci o lovire dupa alt'a venea preste ei, pêna candu trist'a copila isi reluá miculu ei toiagu si cu inim'a grea, cu ochii inecati in lacrimi, le dîcea diu'a buna.

Copil'a merge domolu pre cale inainte fara zoru si fara graba, si totusiu mergea mai iute decâtu riulu muntelui, mai iute decâtu suflarea ventului, si nu remanea omu la care se nu fi intratu. Mai alesu erá lucru de spaima cându se alipiá pe lânga copii, si bietii remaneau orfani, séu cadeau in bóle indelungate, asié in câtu fetiele loru frumusiile se faceau albe si subtîri cá faci'a suferintiei, ér' ochii loru totu asié de tristi si de intunecati. — Cându Suferinti'a vedea asemenea nefericire, incepea se planga cu amaru si multa vreme nu se mai uitá la nici unu copilu, ba chiaru 'si intorcea capulu, candu vedea copii la jocu.

Intr'o dí siedea la umbr'a unui meru tufosu si se uitá ce obraji rumeni si frumosi aveau ródele lui in câtu se facea veselu cine le vedé.

„O merule draga,“ dise Suferinti'a „da-mi si mie obraji asié de rosii si frumosi, cá se se uite ómenii cu mai multa placere la mine.“

„Bá nu,“ respunse merulu „déca ai avé tu obraji rumeni si frumosi, nu te-ar' mai privi ómenii cu atât'a mila si bunatate.“

Mahnita se sculá copil'a si-si urmá drumulu mai departe. Ajunse intr'o gradina langa pèrèu; acolo erá atât'a cântecu de paseri, in câtu 'i ridea inim'a celui ce le audiá.

„Iubitele miele paseruici,“ strigá Suferinti'a, „dati-mi canteculu vostru celu dragostosu, cá se inveselesc ómenii.“

„Bá nu, copila draga,“ ciripira paserile; „de n'ai veni tu asié de incetu si nu te-ai duce asié de linu, ómenii nu te-ar' uitá asia de curendu si ar' sêmti indata, cà esti suferinti'a si le aduci durere.“

Si totu mai departe se duse serman'a suferinti'a si ajunse intr'o padure inalta. Padurea respandea mirósele ei aromatice, si pasulu trecea móle preste muschiulu celu grosu de sub copaci. Pe ici pe colo se stracuráu radiale sórelui prin-

tre frundiale sioptitóre, si tremuráu si jucáu de asupr'a muschiului si puneau aurulu loru pe frundiele vestejite. Erá o minune de frumsétia! Serman'a Suferintia se radimá de unu copaciu.

„Aici me potu asiediá si nu aducu dureri; aici me potu odichni, nimeni nu se nenorocese la vederea mea.“ De-odata se furisiá o radia de sóre prin fagu, vediú frumosii ochi intunecati, sari in ei, ii luminá si strabatù pana in inim'a Suferintiei. Si intrég'a padure vediù stalucirea farmecatóre in gingasi'a facia a copilei si trasarl intr'unu frémetu de mirare si bucurie. Dér' Suferinti'a nu scia, cà se facuse mai frumósá, ea sêntiá numai radi'a din sóre tremurandu calda si vesela in anim'a ei. — „O draga padure,“ strigà ea tare, „dà-mi numai un'a din miile tale de radie si me fa fericita!

Deodata se intinsé in padure o tacere de mórte; copacii se uitara tristi unulu la altulu, radi'a sórelui fugi din ochii Suferintiei, atinse o siopêrla sticlitóre si se pierdù sub ierburile inalte. — „Sermana copila,“ dise unu stejariu betranu, „o singura radia de sóre te-ar' face pre frumósá, ómenii te-ar' chiamá pré desu, si atunci ar' trebuí se suferé dureri preste poterea loru. Tu trebue se remai fara lucire si fara caldura.

Incetu se alunecá o lacrima preste cimbrulu de la picórele Suferintiei, elu 'i tramise dulcele seu mirosu si sioptí multiumire pentru picatur'a de róua.

Si mai departe se duse neodihnit'a fetitia si ajunse la unu lacu mare si liniscitu. Aici nimicu nu se miscá, numai sér'a pasiá d'asupr'a lui, ea insasi in umbra, dér' impregiurulu ei treceau siuvitie, trandafirii prin apa, si o stea caduuta stá neclintita pe tainic'a suprafacia. Suferinti'a isi muiá man'a ei cea subtire in apa si o puse apoi pe frunte. Sér'a trecù pe langa dêns'a si-i sioptí: „Nópte buna! Dormi fara visu, uitáti durerea!“ — Suferinti'a priví lungu dupa dens'a, si dise cu o adfere lina: „Odata am gasitu linisce: in padure: o singura data mi-am uitatu durerea, candu aveamu radi'a sórelui in inima; dér' acést'a a trecutu!“

Pierduta in visuri se uitá in apa; de aici veniá recóre, si in negura treceau dînele saltandu. Intr'unu tardiu Sufertinti'a vediù oglindandu-se o lumina rosiatica, mai mare si mai infocata de câtu stelele, si lucindu cu radi'a ei printre intunereculu noptii. Candu isi redicâ ochii, vediù, câ lumin'a venia dintr'o casa de pe tiermu; cas'a erá acoperita in iederea désa, ér' radi'a de lumina esia din o feréstra deschisa. „Ce mirare!“ gandeá Suferinti'a, „acolo nu am intratu niciodata, desí veghiéza cineva.“ Se apropie incetu de feréstra si vede o femeia nespusu de frumósa, cu peru albu cá zapad'a, intr'o haina lunga si móle, invelita la capu cu o panza subtire. Ea scriá harnica si cu mana sigura intr'o carte mare, ér' intre sprincene avea o dunga adénca cá o aspra otarire; inse pe nările subtiri si pe langa buze erá blandeti'a femeésca si o nesfêrsita bunatate de inima. Sufertinti'a stá pierduta in privire; dér' deodata doi ochi suri si farmecatori se redicara, se uitara liniscitu la ea si unu glasu adéncu cu dulce resnetu 'i dise: „Intra numai, intra copilo. De multu te-am aseptatu.“ Sufertinti'a intrá uimita, asemenea cuvinte nu mai audise. Indata se sêmti cuprinse de bratie iubitoare, se vediù redicata pe genunchi si femei'a ceá minunata ii dise sarutandu-o: „Draga Suferintia! Tu trebuiai se me gasesci, eu nu poteam se te cautu, cáci eu nu viu la nimeni nechiamata. Eu sum Maic'a Rabdarea, siedu aici si ascultu si veghiez. Laculu imi aduce glasurile tuturoru celoru ce me chiama. Adese, adeseori am umblatu dupa urm'a t'a, inse nenorocire, nu tot-déun'a.“ Dung'a de pe frunte se facu mai adénca. Sufertinti'a isi ascunse capulu la peptulu ei. „O vino tot-déuna cu mine!“ se rugá ea incetu.

„Nu, copilo; candu me chiami atuncea vinu, si déca esti ostenita, intra si te opresce la mine. Eu trebue se scriu cartea vietiei si acést'a imi da multu de lucru.“

Biat'a Suferintia mititica remase tóta nóptea la Maic'a Rabdarea si a dóu'a dí de deminétia plecá intarita. Afara lumea intréga erá numai flori si verdétia, cá in vremea secerisiului. Sufertinti'a se uitá la flórea macului si gandeá: „Sermaneloru! Acumu infloriti asié de vesele si ve resfa-

tiati la sóre, si astadi aveti se fiti taiate.“ — De-odata zârî o fata mandra, care stá singura in mijloculu campului si cosea iute cá trei barbati.

„Buna deminéti'a, subtîrico,“ strigà fat'a glumétia; „haide si-'mi ajuta!“ Si numai incepù se alerge spre dens'a si códele 'i sburáu si ochii cei albastri rideau, cá sórele din ceriu. „Dér' cine esti tu?“, intrebà ea cu mirare, candu vediù ochii cei intunecati ai Suferintiei.

„Eu sum Munc'a! Nu vedi, ce sanetósa sum si ce taria am in bratie?“ Dicúndu asié, ea redicà Suferinti'a, cá pe unu copilu in susu, si fugi cu ea peste campu, ridiendu si chiuindu. Preste faci'a Suferintiei trecù cá o umbra de rosiétia si ea dise suridiendu: „Vina tu cu mine! Eu nu am voia se me odihnescu niciodata si sum adese ori asié de obosita!“ „Ast'a nu se póte, sorióra, càci eu trebuie se dormu pentru a fí sprintena a dóu'a di. Diu'a sum si eu pretutindeni si nicairi si trebuie se totu ridu si déca asiu vedé intr'un'a ochii tei, mi s'ar' oprí risulu aici in mine! Dér' candu me chiami, eu viu, remaiu de unde pleci tu, pentru a deschide fechiele si a le face senine.“

Si mai departe pasí Suferinti'a in deminéti'a sclipitóre si prin lumea cea intinsa. Ear' Rabdarea si Munc'a se tienuru de cuventu si se facura sóciele ei credincióse. Adesea se adunau sér'a in cas'a de langa apa si citeau si scrieau in cartea vietiei.

Calutii séu Calusierii.

Patri'a Calusiariloru se afla in tiênuturile udate de Murasiu, de cele dóue Têrnave si de rîurile ce cadu in acestea. Joculu calusiariloru trebuie se fía atâtu de vechiu, pre câtu e de vechiu si poporul romanescu. Urme istorice nu se prea afla la nici-un'a din petrecerile acestea poporale, dara multele forme misterióse (tainice), impreunate cá conditiuni neincungiuratu de lipsa cu joculu acest'a, ne dueu fórte departe in stravechime.

De câteva ori m'am încercatu se aflu tóte ceremoniile, cu care se organiséza o societate de calusiari. Las' inse că ómenii din poporu nu prea au incredere „in cei imbracati in haine vinete si negre“ fía chiar' si „de legea lor“, dara am priceputu că se si căm temu de Ele, de Maiestre, de Strigoi, de Farmecele femeiloru rele, că nu cumva vreun'a din trensele se fía ascunsa p'acilea pe undeva, si ascultându se afle, cum se scíu aperá fetiorii de legaturile si de farmecele loru inainte de a intrá in cét'a calusiariloru. In fine se induplecă fratele Simionu Teasca Suciú economu din comun'a Hosmanu,*) omu de 60 ani, fostu odinióra mare vatafu de calusiari, că pe lângá unu „aldamasíu“ fórte modestu se stea de vorba cu mine si se-mi descopere in tonu căm ingrigiatu, celu pucinu urmatóriele misterie ale calusiaritului.

Intre Pasci si Inaltiare se invoiescu cátiva fetiori, inse totu-de-a-un'a fàrà sociu, că cu sociu nu e bine, asia dara 7 séu 9, că se se dea in calusiari. Ei 'si alegu mai antaiu unu vatafu mare si unulu micu (capitanu si vicecapitanu), 'si tocmescu si unu lautariu, éra unulu din ei se face stegariu. Pe alocurea au si unu Mutulu calusiariloru.

In sér'a de Inaltierea Domnului adunandu-se toti candidatii la unu locu, atunci iau ei cele de antai mesuri apertórie de Maiestre si de tóte femeile rele. Aiulu (usturoiulu) este plant'a, alu carei mirosu nu-lu póte suferí nici strigói'a cea mai indracita. Din acésta cauza se ungu in sér'a de S. Georgie cu aiu si cu leusceanu ugeretele si córnelu vaciloru, pentru că strigoile se nu se póta apropiá, că se le ia laptele. In acésta credintia tare sdravenii nostrii fetiori iau atâtea capatíne de aiu, cāti juni au se intre in compani'a loru, alatura lângá ele si cátév'a pene de paunu, de care Maiestrele si tóte strigoile au érase respectu fórte mare*), apoi invelite in hartia colorata, le prefacu in buchetu, pre care-lu pórtá cu ei.

---

*) Nemt. Holzmengen, comuna rurala locuita de romani si sasi, situata in distantia de 1 óra dela orasielulu Nocrichu, circa 6 óre dela Sibíiu.

Nici acésta mesura de aparare in contr'a Maiestreloru nu e de ajunsu, trebuie se se mai ia si altele, cá-ci Maiestrele suntu fórté multe si tóta silinti'a loru blastemata este, cá se fure poterile barbatesci a bietiloru juni nevinovati. Asia dara in sambet'a Rosaliiloru, precându chiar' si strigoile tremura de fríc'a limbiloru de focu, vatafulu face cum scie si in capu de nópte ducându-se la sant'a beserica, taia câte o ascióra din pragulu de susu si de josu si din usciorii usiei, precum si o bucatîca din funea unui clopotu; le léga bine intr'o cârpa si le pune in sierpariu, cá mijlocu preservativu, precum am dîce noi carturarii, pentruca de i-sar' intemplá ceva, se se afume iute cu ele. Ve-ti scí adeca si D.-vóstra ómeni buni, cá acelea Maiestre diabolíce punu ochi rei mai multu asupr'a capitanului, pe care déca ar' potea, l'ar' inghití de víu, atátu le place de elu.

In diu'a de santele Rosalii vine fia-care calusiaru cu câte 2 ori 3 curele, pe care suntu insíratí nasturi (bumbi) de metalu (alama, cióia); cu acelea se incingu unii pre altií cãm strinsu, atátu in semnu de aparare imprumutata, cātu si cá se jóce mai usioru si mai frumosu, s'au cum dîcu domnisorii cei calbagiti, dela cetatile mari, mai elegantu.

Candu suntu gat'a cu totii, iáu o plosca de o cupa, plina de apa adunata din róu'a demanetiei. Unu omu caré scie se faca de deochi, o descanta. Daca se intempla cá in caletoriile loru se-i fia reu la vre-unu calusiaru, i dáu se bée din acea apa câte trei linguri, i léga perulu cruce in verfulu capului, si apoi vatafulu i striga tare: „Scóla mortule!“ In acelu momentu deochiatulu dispore, strigói'a nu se póte apropiá de elu si junelui i se face bine. Cursulu de sange dîn nasu se vindeca totu asemenea. Se vede cá Elele si Maiestrele se incérca se ia poterile juniloru si prin scurgerea sangelui pe nasu.

Candu vreu se plece, lautariulu (calusiarii i dîcu dip-lasiu ori ceterasiu) trage cânteculu de jocu alu Maiestreloru,

---

*) Pavo avis Junonis a soçiei lui Joe, cea mai jalusa, care a pusu in cól'pa pauniloru sei ochii cei multi si ageri ai lui Argus, cá se spionedie si se-i spuna totu ce vedu.

éera calusiarii jóca rotogolu in casa si vatafulu le dá câte trei linguri de apa. Candu esu pe usia, vatafulu se inverté odata si se pune la parete, apoi care cum ese, se inverté, pune mân'a pe umerulu vatafului si intréba: Sanetosu? éera elu respunde: Sanetosu. Stegariulu ese cu unu steguletiu de marama pusu in lemnu de teiu, cu o cruciulitia, in verfu cu saschiu (botan. Vinca, pervinca, nemt. Wintergrün.)

Calusiarii ori unde dormu in casa, nu esu nóptea afara decátu cu pelarii schimbate, se intielege pentru ce: cá se insiele pe Maiestre, care ambla totu in urm'a loru.

Scíi d.-le, 'mi díce fratele Simionu Teasca, cá ei, calusiarii, spre a se aperá de strigoi mai punu si o rotila de plugu intr'unu paru, pe vre-unu siopronu. In rotila baga 9 feliiuri: taméia, piperiu, aiu, totu câte trei fire, 3 cuie de feru, 3 banuti de argintu, 3 sdroburele de sare, 3 fire matasa rosia, 3 de arniciu (tortu de bumbacu) rosiiu, 3 grauntie de gráu. Pâna redica rotil'a pe siopronu, fetiorii jóca Resboiulu.

Calusiarii au mai multe jocuri: Calutiulu in síreagu, Hor'a, Resboiulu, Crucea, alu Verdieloru, alu Maiestreloru. Joculu celu mare síreagu, se díce jocu de frunte; acest'a se jóca cu fete, candu aduna si cruceri (facu colecta). Dela calutiulu 'si au numele.

Incepu din diu'a de Rosalii si jóca pâna in duminéc'a mare.

Desfacerea si deslegarea. Acést'a inca e misteriósá. Fratele Simionu mi-o spune asia: Se ducu toti la unu locu ascunsu, intre hotara, de sene se intielege éراس, cá trasnitele de Maiestre se nu dea asia usioru in urm'a loru. Acolo implanta steagulu in pamentu, jóca imprejurulu lui asia, cá se-lu póta ajunge cu maciucile, se dea in elu. Se intorcu de trei ori. Apoi vatafulu apuca fug'a si toti cei'alalti dupa elu, pana la departare cá de o puscatura, dara nu cumva se se uite vre-unulu indareptu, ca atát'a e de capulu lui. Maiestrele suntu acilea si s'a intemplantu de a móritu bietulu june pe locu, ori-cá a remasu ologitu cá vai de elu.

Mutulul calusiariloru nu se tiene de ei, dara treb'a lui este mare, că-ci trebuie se faca totu feliulu de comedii, numai că se abata ochii rei dela dragutii de juni frumosi.

„Mai scfi se-mi spui câte ceva Simiône?“

„Pucine mai sciu domnule. Dara ce mai pecatu că a moritu Toma Tatu dela Cichindealu, că elu scía mai bine treburile acestea. Daca ar' mai trai, ar' fi de 100 de ani. Toma scía se si descante., se faca si „Dintru Ele“; elu a viidecatu nu numai romani, ci si pe unu sasu din Cisnadiór'a.“

Dupa acestea observáiu pe faci'a lui Simionu unu aeru de malancolia. „Ce este frate Simiône? Nu ai mai avea se-mi spui nimicu?“

„Ba asiu mai avea Domnule, că daca 'mi spusesi, că vreti se aveti calusiaru pe S.-t'a Mari'a mare, 'mi veni dorulu se me mai facu odata vatafu la Calusiaru, că vai cum 'mi mai placeáu; mi-ar' placea si acum'a la betranetie; dar' sciu bine că nu m'ar' lasá nevést'a mea, că ea si acuma se teme de Maiestre, că se nu me farmece, macarcá si eu sum de siesedeci de ani.“

Dupa acestea Simionu 'si luá Remasu-bunu dela mine; éra eu 'mi iau Remasu-reu dela toti cati nu sciu pretiui si culege traditiuni si chiar' prejudetie de ale poporului, fia acelea, in realitate séu la parere, ori-catu de absurde. d. G. B.

FELIURIMI.

Chiorulu si cocosiátulu (ghebosulu.) Unu chioru se intêlnesce des-de-deminétia cu unu cocosiátu (ghebosu) si volindu cá se-lu ia in risu, díse:

— Dar' cei nene, că asié de vreme ai plecatu cu sarcin'a in spinare.

— Adeveratu ca trebuie se fia prea de deminétia, respunsé cocosiátulu, că-ci nu vedu la d.-t'a deschisa decâtu o singura feréstra.

Faci'a invetiatoriului. — Ah! dóra esti morbosu domnulu meu, de esti atâtu de slabu si palidu?

Ba, — sum invetiatoriu romanu.

Proprietariu, Redactoru resp. si Editoru:

Pop'a Nicolae F. Negrutiu in Gherl'a.

Gherl'a Imprimari'a „Aurora“ p. A. Todoranu 1882.

Baturile si negeii se sterpescu din radacina
CU INTREBUINTIAREA MEDICAMENTULUI

CLAVETHYL

pregatita de catre apotecariulu si chemistulu KONCZ ÁRMIN de Nagy-Solymos. — Acestu medicamentu deplinu nenocinte, curéza in ceteva dile radicalu totu soiulu de: bataturi (ochi de gaina), negei si alte formatiuni de pele, cum suntu: calosi'a, crést'a, pecinginea, spudiatur'a, solzitur'a s. a. O butelca, impreuna cu indrumarea costa 1 fl.

EFECTULU SE GARANTÉZA.

Se afla de vendiare in Gher'a la N. F. NEGRUTIU si in apotecile din Budapesta si provincie. Mai departe se recomanda urmatórele mijlóce de cura si toaleta cari se afla la subscrisulu:

Unsóre si apa pentru facia spre curatirea de pistrui si totu soiulu de bóle de piele. Pretiulu 1 fl. 50 cr.

Spirtu antireumaticu si antiartriticu vindeca siguru reumatismulu, artetic'a, podagr'a, chirarg'a si paralisia. Pret. 1 fl.

Spirtulu Cotillon stérpitoriu alu viermelui murariu. Pretiulu 30 cr.

Pulverea de mistuire alui Dr. Gölis — cu efectu la ori-ce bóla de stomachu. O cutéia mare 1 fl. 20 cr. mai mica 84 cr.

Pilulele de mistuire curma durerea de stomacu si gréti'a din betfi. Pretiulu 1 fl.

Mustariu dulce magiaru escelentu lângá friptura si cu potere lecutitóre pentru stomacu. O butelia de 1 litra costa 1 fl. 70 cr., un'a mai mica 70 cr.

Picuri-de-denti-pe-watta curma la moment durerea de denti gånosi. Pr. 35cr.

Pilulele Glyricin stérpescu siórecii, clotianii, sobolii s. a. pentru animalele domestice suntu nenocinte. Pretiulu 50 cr.

Pravu de peru de totu nenocinte si cu mirosulu celu mai placutu. Pretiulu 1 fl.

Mijlocu orientalu pentru vapsirea perului in colóre bruna ori négra, — in cuantu suficiente pentru tempu mai indelungatu costa 4 fl.

Spirtu de peru curatia perulu de tertia si-i ajuta crescerea, facându-lu finu csi cretiu. Pretiulu 1 fl.

Pilule contra catarului cu efectu seuru si repede contra ori-ce cataru de nasu, gátu, peptu si plumáni. Pret. 1 fl.

Pulvere antisudaria contra asudarei si duchórei subsoúreloru si petióreloru. Pretiulu 1 fl.

Multograph pentru copierea a ori-ce scrisóre, musicalia, desemnuri, s. a., cu

ajutoriulu carui'a ori cene in restempu de 1/2 óra póte trage 80—100copii de pe ori ce scrisóre ori desemnu. Pretiulu unui aparatu in marime de 1/2 cóla e 6 fl., ér' de una cóla intréga 12 fl., — totu in acestu pretiu se adauge si materia de ajunsu pentru confectionarea a mai multoru mái de copii.

Mijlocu pentru sterpirea limbricilor se póte folosi de catre ori cine si in ori ce tempu, cu efectu securu. Pr. 4 fl.

Mijlocu pentru sterpirea stelnitielor se aplica usioru si cu efectu. Pr. 50 cr.

Emplastrulu-de-rosa pentru curarea ranelor puroitóre, proveniente din taiare, impungere, lovire s. a. Costa 30 cr.

Spirtu-de-vinu-saratu chimice pregatitu, — curatu si cu efectu. Pr. 40 cr.

Falióre salamiace cu gustu placutu, in contra tusei, durerei de peptu si balosímei gatului si peptulu, folosite in tempu ce béi vinu ori dupa ace'a curma urmarea neplacuta a betfiei. Pret. 30 cr.

Ochiularia deplinu nenocinte, alina la moment ori ce dorere de ochi. Costa 35 cr

Pulvere pentru porci folositóre si la celelalte animale domestice, cá mijlocu securu preveniente si medicante a bóleloru lipiciose. Distinsu cu recunoscinti'a mai multoru propretari mari. Se vinde in portiuni de 10, 20, 35 cr.

Pomada-Tanno-chinnin mijlocu securu pentru crescerea, curatirea si incretirea perului. Pretiulu 1 fl.

Negréla pentru semnarea albeloru (rufeloru) O butelca, suficienta la mai multe sute parecii de albe, costa 1 fl.

Pilule curatietóre de sange secure pentru curatirea sangelui infectatu prin ori-ce bóle. Costa 35 cr.

Pentru pacuetare sf spedare francata se calculéza numai 50 cr. de unu transportu ori-cátu de mare.

[5—10]

Adres'a: KONCZ I. Á. de Nagy-Solymos apotecariu in Sz.-Udvarhely.